

A Régiók Bizottsága Saját kezdeményezésű véleménye a helyi és regionális önkormányzatok az integrációs politikák előterében

(2009/C 120/03)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- úgy véli, hogy a bevándorlók integrációjára vonatkozó stratégiák kapcsolódnak az európai bevándorlási politikához, melyet ahhoz, hogy hatékony legyen, a bevándorlók származási és tranzitországaiban nyújtandó megfelelő fejlesztési támogatásnak kell kísérnie;
- hangsúlyozza, hogy a bevándorlókra vonatkozó integrációs politikáknak tartalmazniuk kell az európai kultúra alapvető értékeinek, például az emberi jogok és a sokféleség tiszteletben tartásának, a diszkrimináció elleni küzdelemnek, a tolerancia és az esélyegyenlőség előmozdításának teljes és korlátlan elfogadását;
- hangsúlyozza a holisztikus megközelítés szükségességét, amely a beilleszkedésnek nemcsak a gazdasági és szociális aspektusait figyelembe, hanem a legális bevándorlók történelmi, kulturális és vallási sokféleségével, a polgársággal, a politikai jogokkal és a részvétellel és a közélettel kapcsolatos kérdéseket is, és úgy ítéli meg, hogy eredményeket kollektív megközelítés révén lehet elérni, a helyi, regionális, nemzeti és európai szinten érintett szereplők részvétele mellett;
- javasolja a többszintű kormányzás megvalósítását a bevándorlók integrációjának sikeressé tétele céljából, az Európai Unió, a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok együttműködését szabályozó szubszidiaritási elvnek megfelelően, és osztja a 2008. november 3–4-én, Vichyben megrendezett, 3. integrációs miniszteri konferencia álláspontját abban a tekintetben, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat be kell vonni az integrációs politikák kidolgozásába, megvalósításába és értékelésébe, valamint hogy ezekre az önkormányzatokra jelentős feladat hárul a bevándorlóknak a befogadó társadalomba való integrációját illetően;
- megállapítja, hogy jogkörük függvényében, amely esetenként kizárólagos is lehet, a helyi és regionális önkormányzatok meghatározó szerepet játszanak az integrációs politikák végrehajtásában. Ez a felelősség jelentős költséggel jár az ilyen régiók és városok számára, mivel az ő költségvetésüket terhelik a fent említett integrációból eredő költségek, és kéri az Európai Integrációs Alap eszközeinek növelését, valamint a helyi és regionális szintű integrációs tevékenységek nagyobb támogatását;
- kéri, hogy teljes jogú tagként vehessen részt az előreláthatólag 2009-ben megrendezésre kerülő Európai Integrációs Fórumon, valamint az európai együttműködés keretében megrendezendő minden hasonló eseményen, továbbá javasolja, hogy hozzanak létre egy, a harmadik országból származó bevándorlók integrációjáért járó díjat.

Előadó: Dimitrios Kalogeropoulos (EL/EPP), Egaleo (Athén) polgármestere

Referenciaszöveg

Az Európai Bizottság munkadokumentuma: Az integráció kihívásainak kezelésére szolgáló cselekvések és eszközök megerősítése – A 2008-as, integrációról szóló miniszteri konferencia jelentése

SEC(2008) 2626

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. úgy ítéli meg, hogy az Európai Bizottság „Az integráció kihívásainak kezelésére szolgáló cselekvések és eszközök megerősítése” című munkadokumentuma illeszkedik a Bel- és Igazságügyi Tanácsnak az Európai Unió integrációs politikái megerősítéséről 2007. júniusban tartott ülésén elfogadott következtetéseihez;

2. úgy véli, hogy a migrációs folyamatok növekedése az utóbbi tíz év során szükségessé teszi a hatékony politikák alkalmazását a harmadik országból érkező, legális bevándorlók szociális, gazdasági és kulturális integrációjának érdekében;

3. megállapítja, hogy a bevándorlók számának nagyarányú növekedésével párhuzamosan a bevándorlás tipológiája, a bevándorlási hullámok szerkezete, illetve a fogadó és a származási országok kapcsolatainak összetétele is sokrétűbb lett;

4. emlékeztet arra, hogy a bevándorlók integrációja elsősorban a tagállamok nemzeti és regionális szintű hatáskörébe tartozik, amelyeknek jogában áll a megfelelő politikák végrehajtása az oktatás, az egészség, a lakhatás és a munkaerőpiac területén. A Lisszaboni Szerződés az Európai Unió szerepének megerősítését irányozza elő a bevándorlási politika, illetve a harmadik országokból származó bevándorlók integrációja terén, de nem törekszik a tagállamok törvényi és rendeleti rendelkezéseinek harmonizációjára;

5. megjegyzi, hogy az utóbbi években több tagállam jelentős erőfeszítéseket tett a bevándorlók (ez érinti mind az újonnan érkezetteket, mind az első és második generációs bevándorlókat) beilleszkedését segítő nemzeti politikák fejlesztése érdekében. Mindazonáltal az eddigiekben bevezetett politikák nem hozták meg a remélt eredményt több tagországban, mivel a bevándorlók szociális integrációjának megmaradt néhány akadálya, köztük a közelmúltban kialakult pénzügyi válság, a munkanélküliség, az alacsony képzettségi és/vagy végzettségi szint, a beilleszkedésre való készség hiánya, valamint az érintett szereplők közötti együttműködés hiánya;

6. úgy véli, hogy a gazdasági és demográfiai fejlődési folyamatok közös európai stratégia kidolgozását teszik szükségessé a bevándorlási hullámok kiegyensúlyozott kezelése, az integráció

elősegítése, az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem elleni küzdelem érdekében;

7. hangsúlyozza, hogy szükség van egy bevándorlással kapcsolatos európai politika kifejlesztésére, melynek koherensnek kell lennie, és ezért üdvözlözi az Európai Bevándorlási és Menetkültügyi Paktum 2008. október 15-i elfogadását;

8. úgy véli, hogy a bevándorlók integrációjára vonatkozó stratégiák kapcsolódnak az európai bevándorlási politikához, melyet azonban ahhoz, hogy hatékony legyen, a bevándorlók származási és tranzitországaiban nyújtandó megfelelő fejlesztési támogatásnak is kísérnie kell; ennek a támogatásnak főként az iskolai alapképzés, az egészségügy és a gazdasági infrastruktúra terén kell bekövetkeznie;

Alapelvek

9. úgy ítéli meg, hogy az integrációt olyan folyamat eredményének kell tekinteni, amely a harmadik országokból származó, egy adott tagállamban legálisan tartózkodó bevándorlókat alkalmassá teszi arra, hogy minden külső beavatkozástól függetlenül, önállóan fejlődjenek, és a tartózkodási országukból származó polgárokéhoz, valamint az uniós polgárokéhoz hasonló társadalmi pozíciót töltsenek be;

10. megjegyzi, hogy az integráció kétirányú folyamat, amely kölcsönös szerepvállalást kíván meg, és egyaránt jár jogokkal és kötelezettségekkel mind a befogadó társadalom, mind pedig a bevándorlók számára. Azt a szándékot feltételezi a bevándorlók részéről, hogy felelősséget vállalnak a befogadó társadalomba való beilleszkedésükért (megtanulják a befogadó társadalom nyelvét és elfogadják jog- és értékrendjét), a befogadó társadalom részéről pedig annak szándékát, hogy elfogadják és integrálják a bevándorlókat;

11. hangsúlyozza, hogy a bevándorlókra vonatkozó integrációs politikáknak tartalmazniuk kell az európai kultúra alapvető értékeinek, például az emberi jogok és a sokféleség tiszteletben tartásának, a diszkrimináció elleni küzdelemnek, a tolerancia és az esélyegyenlőség előmozdításának teljes és korlátlan elfogadását. Ezenkívül az EU alapvető politikáival is kompatibilisnek kell lenniük a kohézió, a foglalkoztatás, a fejlesztés, a külkapcsolatok, de a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése területén is;

12. úgy véli, hogy az egyenlő elbánás elvének alkalmazása meghatározó a demokratikus rendszerek minősége szempontjából. Az, hogy minden ember egyenértékű és ezért egyenlő elbánásban kell részesülnie, az EU kultúrájának szerves részét képezi;

Működési módok

13. úgy véli, hogy a bevándorlók integrációja az Európai Unió egyik fő prioritása kell hogy legyen;

14. hangsúlyozza a holisztikus megközelítés szükségességét, amely a beilleszkedésnek nemcsak a gazdasági és szociális aspektusait veszi figyelembe, hanem a legális bevándorlók történelmi, kulturális és vallási sokféleségével, a polgársággal, a politikai jogokkal és a részvétellel és a közélettel kapcsolatos kérdéseket is;

15. javasolja a többszintű kormányzás megvalósítását a bevándorlók integrációjának sikeressé tétele céljából. Az említett megközelítés meg kell, hogy feleljen a szubszidiaritás elvének, amely az Európai Unió, a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok együttműködését szabályozza,

16. úgy ítéli meg, hogy eredményeket kollektív megközelítés révén lehet elérni, a helyi, regionális, nemzeti és európai szinten érintett szereplők részvétele mellett. Be kell vonni az Európai Unió érintett intézményeit, a nemzeti, regionális és helyi hatóságokat, a nem kormányzati szervezeteket, a szociális partnereket és a civil társadalom képviselőit, illetve magukat a bevándorlókat is – legyen szó akár újonnan érkezett, akár egy-két generáció óta már letelepedett bevándorlókról –, valamint minden más, a sport, a kultúra és a társadalmi kohézió területén eredményesen tevékenykedő szereplőt;

17. támogatja a bevándorlók munkaerőpiachoz való hozzáféréseinek megkönnyítését, valamint a szakképzettség elérését célzó intézkedések előmozdítását. A bevándorlók számára az, hogy munkát találjanak, a befogadó társadalomba való teljes beilleszkedéshez vezető folyamat alapvetően fontos eleme;

18. kiemeli az integrációt célzó oktatás és különösen a befogadó ország hivatalos államnyelve vagy nyelvei megtanulásának szerepét;

19. támogatja a származási ország nyelvének megtanítását, mivel az megkönnyíti mind a befogadó ország hivatalos államnyelvének vagy nyelveinek megtanulását, mind más tantárgyi ismeretek elsajátítását;

20. támogatja azokat az intézkedéseket és fellépéseket, melyek az oktatási folyamatot kulturális hídként kívánják megvalósítani a társadalom és a harmadik országokból érkező bevándorlók között;

21. úgy véli, hogy a bevándorlók gyermekeinek oktatását prioritásnak kell tekinteni, és helyesli a sokszínűségnek a nemzeti oktatási rendszereken belül történő ösztönzését;

22. úgy véli, hogy kiemelt figyelmet kellene fordítani a bevándorló nőkre, nem csupán a gyermekek oktatásában, és a kulturális modellek reprodukciójában játszott döntő szerepük miatt, hanem azért is, mert a kirekesztésnek, az erőszaknak és a megkülönböztetésnek ők vannak a leginkább kitéve;

23. a kultúrák közötti párbeszédet az integráció érdekében rendkívül fontos témának tartja, és úgy véli, hogy a helyi és regionális hatóságok lényeges szerepet töltenek be e párbeszéd ösztönzésében, ezáltal pedig a rasszista és idegengyűlölő megnyilvánulások elleni küzdelemben;

24. úgy véli, hogy a médiának meghatározó szerepet kell játszani abban, hogy a közvélemény fogékony legyen a bevándorlás fontosságára, valamint a marginalizáció, a rasszizmus és az idegengyűlölet korlátozása iránt;

25. megjegyzi, hogy a bevándorlók esélyegyenlőségének az oktatás, a képzés és a foglalkoztatás területén való előmozdítása a megfelelő megközelítés társadalmi kirekesztésük elkerülése érdekében. A marginalizálódott csoportok erőszakos fellépése veszélyének elkerülésére a legjobb eszköz a befogadó társadalomban egyenlő helyzet létrehozására törekvő pozitív látásmód;

26. az integrációs politikák értékelését elengedhetetlennek tartja, és fontosnak ítéli meg, hogy ennek érdekében közös európai integrációs hálózatokat és modelleket dolgozzanak ki;

27. a Harmadik országok állampolgárainak beilleszkedését segítő európai alap létrehozását különösen jelentősnek tartja, és úgy véli, határozottan hozzájárul majd az integrációs politikák kidolgozásához;

A helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulása

28. megállapítja, hogy jogkörük függvényében, amely esetenként kizárólagos is lehet, a helyi és regionális önkormányzatok meghatározó szerepet játszanak az integrációs politikák végrehajtásában. Emlékeztet továbbá arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok tevékenységüket gyakran szolgáltatásnyújtói minőségükben, más kormányzati szintek és érdekközösségek partnereként gyakorolják. Ez a felelősség jelentős költséggel jár az ilyen régiók és városok számára, mivel az ő költségvetésüket terhelik a fent említett integrációból eredő költségek;

29. emlékeztet arra, hogy egyes európai régiók alapvető szerepet játszanak a területükre kíséret nélkül érkező, kiskorú bevándorlók integrálásában. Róluk az illetékes regionális önkormányzatok gondoskodnak, ami többségük számára többletköltséggel jár, mivel biztosítani kell az ilyen kiskorúak hatékony beilleszkedését, megelőzési költségeit, oktatásukat és mindent, ami nagykorúságuk eléréséig jólétükhöz szükséges. Ezért arra kéri a regionális, nemzeti és európai szerveket, hogy vegyék ki részüket a szóban forgó jelenség kezeléséből és a hozzá kapcsolódó költségek viseléséből;

30. hangsúlyozza egyébiránt, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak aktív részt kell vállalniuk az integrációs stratégiák kifejlesztésében, kidolgozásuk nagyon korai szakaszában, valamint a teljes megvalósítási folyamat során;

31. osztja a 2008. november 3–4-én, Vichyben megrendezett, 3. integrációs miniszteri konferencia álláspontját abban a tekintetben, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat be kell vonni az integrációs politikák kidolgozásába, megvalósításába és értékelésébe, valamint hogy ezekre az önkormányzatokra jelentős feladat hárul a bevándorlóknak a befogadó társadalomba való integrációját illetően;

32. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepet játszanak az európai tapasztalatok alkalmazása terén, amely a legjobb gyakorlatok cseréje, illetve a – különösen a közösségi programok végrehajtásában való részvételük által – elért eredmények megismertetése (pl. CLIP, ERALI, ROUTES, City2City, INTI-EUROCITIES), valamint a transznacionális regionális hálózatok működése alapján történik;

33. úgy ítéli meg, hogy a helyi és regionális önkormányzatok döntő mértékben járulnak hozzá azoknak a feltételeknek a kialakításához, amelyek a harmadik országok polgárai számára az információhoz, munkaügyi, oktatási, egészségügyi, lakhatási, kulturális szolgáltatásokhoz, valamint egyéb közjavakhoz való hozzáféréshez szükségesek, megteremtve ezáltal annak lehetőségét, hogy ezek a személyek a befogadó társadalommal stabil kapcsolatot építsenek ki;

34. megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok különleges jelentőséget tulajdonítanak a polgárokkal, a bevándorlók szervezeteivel, valamint a nem kormányzati szervezetekkel való együttműködésnek, kommunikációnak és információcserének. Ezáltal lényeges mértékben hozzájárulnak a bizalmi légkör kialakításához, a befogadói társadalmon belüli kohézió fenntartásához, következésképpen pedig a bevándorlásnak a fejlődés és haladás tényezőjeként való elismeréséhez;

A célkitűzések megvalósítása

35. támogatja az Európai Unió által 1999 óta tett kezdeményezéseket, és azokat, amelyek célja a Tamperei Európai Tanácson hozott – a javaslatok megfogalmazására, valamint a harmadik országokból bevándorló személyeket célzó hatékony politikák megvalósítására vonatkozó – határozatok végrehajtása;

36. örömet fejez ki, amiért az Európai Bizottság integrációról szóló honlapot hozott létre, mert ez megkönnyíti a tájékoztatáshoz való hozzáférést és az információcserét;

37. javasolja továbbá, hogy a tagállamok és az Európai Bizottság tegyenek kezdeményezéseket az új technológiák (e-demokrácia, e-kormányzás, elektronikus szolgáltatások stb.) nyújtotta lehetőségek kiaknázása érdekében azzal a céllal, hogy lehetővé tegyék a polgárok és a bevándorlók számára, hogy az integrációs politikákkal és intézkedésekkel kapcsolatos nézőpontjukat és javaslataikat könnyebben közölhessék;

38. hangsúlyozza, hogy szükség van a kollektív cselekvésre, és támogatni kell az érintett felek közötti együttműködést és párbeszédet a helyi, regionális, nemzeti és uniós szintű integráció által;

39. a regionális és helyi szintű integrációs stratégiák eredményei összehasonlító értékelésének ösztönzését, illetve azoknak az integrációval kapcsolatos, helyi és regionális szintű tapasztalatoknak és bevált gyakorlatoknak a kiemelését javasolja, amelyek sikeresnek bizonyultak, és példaként szolgálhatnak más régiók számára;

40. úgy véli, szükség van a stabil légkör, valamint a bevándorlók és a befogadó társadalom közötti alapvető bizalmat teremtő lépések és intézkedések ösztönzésére;

41. úgy véli, hogy a hatékony és megfelelő integrációs politikák kialakítása és végrehajtása során alapvetően fontos tekintetbe venni az oktatás, a lakhatás és az egészségügy kérdéskörét;

42. úgy véli, hogy az Európai Uniónak valódi támogatást biztosító kapcsolatot kell kialakítania a bevándorlók származási országaival. Ezt a támogatást a szükségletek szerint differenciált módon kellene biztosítani;

43. úgy véli, hogy szükséges a képzés és a szakképzési kínálat, valamint a harmadik országokból érkezők oktatása és képzése területén jelenleg létező programok értékelése és esetleges újrafogalmazása, különösen az empirikus jelleggel gyakorolt szakmákban;

44. azt ajánlja, hogy segítsék az uniós országokban már meglévő struktúrákat, amelyek célja a bevándorlók képességeinek és tapasztalatainak elismerése;

45. szükségesnek tartja a tagállamokban a megfelelő feltételek megteremtését a bevándorlók szaktudásának és származási országukban megszerzett képzettségének akkreditálására, igazolására és érvényesítésére annak érdekében, hogy a bevándorlók jobb lehetőségeket kapjanak egyéb munkához vagy felsőfokú tanulmányokhoz történő hozzáférésre és ezáltal megélhetésük önálló biztosítására, növelve a befogadó ország humán erőforrását;

46. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa a jó gyakorlatok cseréjét a regionális és helyi önkormányzatok között, mivel ezek meghatározó módon járulnak hozzá a harmonikus és hatékony integrációhoz;

47. kéri az Európai Integrációs Alap eszközeinek növelését, valamint a helyi és regionális szintű integrációs tevékenységek nagyobb támogatását;

48. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa a testvérvárosi kapcsolatokat az európai helyi és regionális önkormányzatok, valamint a bevándorlók származási országában lévő megfelelő hatóságok között;

49. arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy vizsgálják meg az integrációt szolgáló, regionális és helyi kapcsolattartó pontok létrehozásának lehetőségét, amelyek egyenértékűek lennének a nemzeti szinten már létező egységekkel, illetve felváltanák azokat;

50. a regionális és helyi önkormányzatok jó gyakorlatainak bemutatásával hozzá kíván járulni az Európai Bizottság „Kézikönyv az integrációról” című kiadványához;

51. kéri, hogy teljes jogú tagként vehessen részt az előreláthatólag 2009-ben megrendezésre kerülő Európai Integrációs

Fórumon, valamint az európai együttműködés keretében megrendezendő minden hasonló eseményen;

52. javasolja, hogy – esetleg a Régiók Bizottsága által alapított regionális díjak keretében – hozzák létre a harmadik országból származó bevándorlók integrációjáért járó díjat, amelyet bevándorlóknak és/vagy a bevándorlók integrációjának folyamatában részt vevő szereplőknek (helyi vagy regionális önkormányzatok, szervezetek, szövetségek, alapítványok stb.) ítélnek majd oda.

Kelt Brüsszelben, 2009. február 12-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Luc VAN DEN BRANDE
